

TAMPEREEN KORKEAKOULUSÄÄTIÖ SR

LAUSUNTO
21.8.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: Lausuntopyyntö OKM/35/010/2018

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Tampereen korkeakoulusäätiön tavoitteiden kannalta on positiivista, että yliopisto- ja ammattikorkeakoululakien säännöksiä valmistellaan yhdessä ja korkeakoulusektoreita koskevia säädöksiä yhtenäistetään.

Jatkuvan oppimisen korostaminen yliopistojen tehtävässä on hyvin perusteltua työelämän nopeassa ja globaalissa muutoksessa. Toimialakohtaisesti erilaisia osaamisvaatimuksia asettava digitaalinen kehitys, moniosaamisen tarve ja uusien ammattien ja tehtävien synnyttämät osaamistarpeet asettavat suuret vaatimukset jatkuvalla oppimisella ja tutkintoa täydentävän koulutuksen vahvistamiselle. Jatkuvan oppimisen muodoilta edellytetään joustavuutta ja helppoa saavutettavuutta. Lausunnolla olevat esitykset kuitenkin laajentavat korkeakoulujen tehtäviä ilman, että opetus- ja kulttuuriministeriön budjettikehyksessä kasvaa. On vaara, että jatkuvan oppimisen voimakas laajeneminen rapauttaa yliopistojen perustehtävien, tutkimuksen ja koulutuksen, rahoituspohjaa.

Esitykseen sisältyvä täydennys- ja tilauskoulutusta koskevien säännösten joustavoittaminen on kannatettavaa. Korkeakoulujen mahdollisuuksia jatkuvan oppimisen toteuttamiseen voidaan parantaa poistamalla koulutuksen sääntelystä aiheutuvia esteitä. Tavoitteet ovat kuitenkin joiltain osin ristiriitaisia. Esityksen tarkoituksena on kasvattaa koulutuksen rahoituspohjaa. Samanaikaisesti muu sääntely, kuten korkeakoulujen maksuasetukset, ohjaavat jatkuvan oppimisen kysynnän voimakkaasti subventoituihin koulutusväyliin, joiden rahoituksesta korkeakoulut joutuvat huolehtimaan ilman lisäresursseja. Muutosten toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset saattavat tämän vuoksi jäädä suunniteltua vähäisemmiksi.

Jatkuvan oppimisen edistämistehtävän rahoituksesta tulisikin laatia opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla kokonais selvitys, joka koskisi sekä korkeakouluja että ammatillista koulutusta. Jatkuvan koulutuksen rahoitukseen ovat Suomessa osallistuneet julkiset toimijat, työnantajat ja aikuiskoulutettavat itse kukin omalla panoksellaan. Kaikkien osapuolten sekä koulutuksen tarjoajien osallistuminen valmisteluun on tärkeää.

Tampereen korkeakoulusäätiön koulutusvision mukaisesti tavoitteenamme on mahdollistaa opiskelijoille heidän osaamistavoitteisiinsa perustuvat joustavat ja tehokkaasti työelämään johtavat opintopolut. Opiskelijavalintaan ja tutkintojen tavoiteaikojen määrittelyyn liittyvien säädösten joustavoittaminen esitetyllä tavalla on tarkoituksenmukaista. Opintojen laajuus voi määräytyä yksilöllisemmin opiskelijan aikaisemman osaamisen ja osaamistarpeiden perusteella. Tutkintojen laajuuden vaihtelu ei saisi kuitenkaan hankaloittaa tutkintojen vertailtavuutta tai siirtymistä alemmasta tutkinnosta ylempään.

Esityksen 36 §:n 2. momentissa säädetään siirto-opiskelijoista. Ehdotuksen mukaan: "Yliopisto ottaa siirto-opiskelijoita. Siirto-opiskelijalla tarkoitetaan korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettua opiskelijaa, jonka opiskeluoikeus siirtyy korkeakoulusta toiseen tai korkeakoulun sisällä tutkinnosta toiseen. Siirto-opiskelijat yliopiston sisällä voidaan valita erikseen muista siirto-opiskelijoista". Säännöksen muotoilua olisi tarpeen täsmentää. Siirtyminen tutkinnosta toiseen korkeakoulun sisällä jää moniselitteiseksi ja voidaan ymmärtää joko tutkinto-ohjelman tai tutkintonimikkeen vaihtamisena. On tärkeää, että siirtyminen yliopiston sisällä pystytään toteuttamaan mahdollisimman joustavin menettelyin. Ehdotamme säännöksen muotoiluksi: "Yliopisto ottaa siirto-opiskelijoita. Siirto-opiskelijalla tarkoitetaan korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettua opiskelijaa, jonka opiskeluoikeus siirtyy korkeakoulusta toiseen tai korkeakoulun sisällä. Siirto-opiskelijat yliopiston sisällä voidaan valita erikseen muista siirto-opiskelijoista".

Tampereen korkeakouluyhteisö jätti opetus- ja kulttuuriministeriölle 20.8.2018 hankesuunnitelman, jossa esitetään jatkuvan oppimisen ekosysteemin muodostamista Pirkanmaalle yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa. Uuden 1.1.2019 aloittavan Tampereen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun muodostama korkeakouluyhteisö tarjoaa erinomaiset edellytykset verkostomallin rakentamiselle. Tämä kuitenkin edellyttää lisärahoitusta, mitä nyt on haettu opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Jatkossa on huolehdittava korkeakoulujen rahoituspohjan laajentamisesta aikaisemmin esitetyllä tavalla, jotta jatkuvan oppimisen tarjontaa voidaan merkittävästi lisätä.

Rehtori

Mari Walls